

SAGOR och
BERÄTTELSEER av
HANNA CEDERHOLM

HELSINGFORS,
OFLUND & PETERSSON'S FÖRLAG

SAGOR
OCH
BERÄTTELSER

AV
HANNA CEDERHOLM

HELSINGFORS
ÖFLUND & PETTERSSON'S
FÖRLAG

faksimile ntamo 2012

ISBN 978-952-215-330-2

Tryck:

BoD – Books on Demand, Norderstedt, Tyskland

www.ntamo.net

Helsingfors 1910

Öflund & Petterson's Bok- och Stentryckeri

Till
mina föräldrar.

VÄRLDSTRÄDET

VÄRLDSTRÅDET

Någonstädes uppe på ett högt bärg växer ett ensamt, väldigt träd; dess rötter tränga allt djupare in i jordens innersta innandöme, dess krona susar högt över molnen inunder de eviga rymdernas valv. I skuggan av dess vittfamnande grenar vandra mänskornas skaror här nere på jorden. De köpslå och ockra, de träta och enas, de leva sitt liv och försvinna i natten.

Men alla de tårar, som fallit och stundligen falla, och alla de strömmar av blod, som flutit och flyta, nå genom den törstande jorden världsträdets rötter. Och all den suckan, som stigit och stiger mot höjden, all himmelstormande längtan, all evighetstro, de susa däruppe i trädets mångtusenåriga krona.

Vid foten av detta träd hade i forna tider en ensam man, Arnt kallad, byggt sin boning. Han

livnärde sig av markens frukter, och hans dryck var källans vatten. Redan som barn stillsam och inåtvänd, hade han här ute i ensamheten blivit en fridsäll man, för vilken allt levande var heligt. Djuren gjorde honom heller intet för när. Så högt som till hans bostad uppe på berget kommo de aldrig, och mötte de honom någon gång nere på slutningen, när han kom för att söka sig föda, ströko de förbi honom, som hade han varit ett träd i skogen eller en sten vid vägen. Ja, småningom blevo de så vana vid hans åsyn, att de läto honom klappa deras päls eller stryka dem över nackskinnet.

Hans boning var byggd av grenar och lav. Utanför dörren låg en flat sten, vilken han använde som bänk. Där satt han timme efter timme, lutad emot trädets stam, lyssnande till lövens underliga sus. Han lärde sig förstå de röster, som talade ur det förgångna, och hans aning lät honom fatta summan av sorg och lidande, summan av längtan och tro. Men därför att hans ensamma tankar och drömmar ompände en så oändlig tidrymd, tycktes honom hans eget liv så utan någon betydelse.

Stundom hände det, att han sökte sig ner till människor för att skaffa sig något av det han behövde, en gång ett klädesplagg, en annan gång ett redskap. Nu bör man minnas, att han aldrig dödade ett djur — annars hade det ju varit en lätt sak för honom att kläda sig i skinn, i likhet med

de flesta stigmän, vilka leva ensamma i ödemarkerna — han dödade aldrig ett djur, men väl fällde han med sin yxa då och då ett träd för att tända sig en stockeld, när vinterkölden blev alltför bister.

Under en av sina vandringar ner åt bygden stötte han ihop med en främling på väg neråt likasom han. Den okände var tillgänglig och prat-sam och sällade sig till honom.

„Vart gäller färden?“ sporde han och granskade nyfiket den ensamma skogsmannen.

„Jag skall neråt dalen“, svarade denne dröjande.

„Nåja“, menade den andra, „det svaret säger inte mer än jag ser med bägge mina ögon.“ Men han lät sig icke avskräckas, utan frågade vidare: „Varifrån är du hemma? Jag har inte sett dig nere i byn.“

„Nej“, sade skogsmannen stilla, „jag är inte ofta där. Jag bor högt uppe på berget.“

„Var någonstans?“ sporde den frågwise.

„Vid världsträdets fot“, sade Arnt.

„Världsträdet“, tog den andre vid, „världsträdet, det känner jag inte till, vad är det för ett träd?“

„Också du bor i dess skugga“, sade Arnt.

Då blev den nykomne vred. „Vad pratar du för dumheter“, sade han, „på min gård växer bara ett äppelträd, och det är så litet, att det alls ingen skugga ger.“

„Det är lättare ibland att se det lilla än det stora“, sade Arnt, och utan att vänta på vad man-

nen möjligen kunde ha att invända började han berätta om världsträdet och alla de underliga sånger och sagor, som susade igenom dess grenar. Karlen gick och hörde på med ett misstroget leende, och vid vägaskillnaden, ett litet stycke före kvarnbron, tog han ganska hastigt avsked.

„Här går vägen till mitt, jag är Måns mjölnare“, sade han. „Ditt världsträd lär jag näppeligen få skåda, men har du lust att se äppelträdet, så kan du vika in en dag.“

„Tack“, sade Arnt, fastän han gott förstod, att det inte var menat som en vänlighet. —

Någon tid därefter hade Arnt återigen haft ett ärende nere i byn. På hemvägen stötte han ihop med en man, som skulle uppåt likasom han själv.

„Vart gäller färden?“ sporde mannen.

„Jag skall hemåt, jag“, sade Arnt.

„Vad har ödemarken för hem att bjuda på?“ sade främlingen igen.

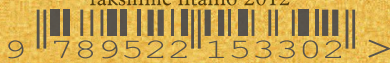
„Världsträdets grenar skänka hägn“, sade Arnt.

„Världsträdet“, inföll mannen undrande, „är du densamme, som bor under världsträdet?“

„Visserligen är jag det“, sade Arnt, „vem kan ha talat om mig?“

„Måns mjölnare berättade om dig och ditt träd“, sade vandraren. „Men när han väl förtalt om dess skyhöga stam och dess sagoomsusade grenar, så slog han sin hand i bordets skiva och sade, att alltsammans var historier och lögn och

faksimile ntamo 2012

www.ntamo.net